עין משפם

ור מצוה

א מיי׳ פט״ז מהל׳

והן ו סמג לאוין קמא

צא ב ג מיי׳ שם הלכה ה

סי׳ לב סעיף ג וסי׳ קא

מ״ל: צב ד טוש״ע שם סי׳ נכ

:סעיף ד וע״ם

שימה מקובצת

ל] חתיכה של נבלה ומנכרא הס״ד: **כ**] אבל של

ליתא דהא חתיכת בשר בחלב: ג] ולפי זה צריך

רבינו גרשום

ולירטל ומי גיד רששים

אע"ג שאין מכירו. בריה

. שאוי כלומר דכר החשור

יש"ע י"ד סי׳ ק סעיף א:

סמג שם טוש"ע י"ד

מאכלות אסורות

 ל) [לעיל לו. לקמן קיט.],
ב) [זכחים עב.], ג) [בילם ג:],
ד) [לקמן קח.],
(לעיל לח: לט: לקמן מנחות כב: כג:, ו) בס"ח: חבילין, ז) וד"ה ספיקון, ת) [עי' תוס' ע"ז עד. ד" למעוטי], ט) ל"ל בה י) [דף לז. בד"ה לו: אפילו], כ) [ובתמורה יב.],

הגהות הב"ח

(**ה**) תום' ד"ה שאני וכו' מטאת טמאה שנתערבה במאה:

מוסף רש"י

ותבטיל ברובא. דהא כתיב אחרי רצים להטות תכחים נוב).

הניחה למ"ד. במסכת בילה (דף ג:): כל שדרכו לימנות שנינו. במסכת ערלה (פ"ג משנה ו) גבי חבילי תילחן דלא בטיל הא נמי פעמים שנמנית דאדם עשוי למנות חתיכותיו למנין אורחים שזימן: גזירה שמא יקח מן הקבוע כיון שאין האיסור ניכר כדפרישית לעיל אלה למ"ד הם שדרכו. מיוחד למנין הוא דלא בטל כגון תבלין!

אבל דבר העשוי לינחן באומד אע"פ שנמנה לפעמים בטל אמאי לא בטלה:

הסיכה של נבלה אז. ומכירה:

אינה אוסרת. בפליטתה עד שיהא

בה כדי ליתן טעם ברוטב ובקיפה

ובחתיכות: חוקי רב חמורה עליה.

העמיד מתורגמו לפניו לדרוש ולהשמיע

לרבים שלא ילמדו מרבה בר בר

חנה: כיון שנתנה טעם בחתיכה.

אחת שהיתה בלדה תמיד או שנתבשלה

תחלה עמה קודם שיתן שאר החתיכות

בקדרה ולא היה בזו ששים באיסור

ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן

שאר החתיכות בקדרה: **חתיכה**. זו

שקבלה טעם הנבלה נעשת נבלה

עלמה: ואוסרת כל החתיכות כולן

מפני שהן מינה. וקא ס"ד מפני שהן

מינה לא בטלי ואפילו יש בהן כדי

ביטול שתיהן: רב. דאמר מפני

שהן מינה כמאן אמרה כו': אפינו

לא נתנה טעם. בחתיכה שבלדה לא

בטלה נמי דהא נבלה גופה מינייהו היא

ולא בטלה: בשקדם וסלקו. לאיסור וסלק

רוטב קודם שיתן האחרות בקדרה הלכך

יאבריה שאני: יוכן חתיכה של נבלה [וכו']: יותבמיל ברובא הניחא למאן דאמר יכל שדרכו לימנות שנינו אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו מאי איכא למימר שאני יחתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים וצריכא דאי אשמעינן גיד משום דבריה היא אבל חתיכה אימא לא ואי אשמעינן חתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים אבל גיד אימא לא צריכא דרש רבה בר בר חנה יחתיכה של נבלה ושל דג ממא אינה אוסרת עד שתתן מעם ברומב ובקיפה ובחתיכות אוקי רב אמורא עליה ודרש ייכיון שנתן מעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשת נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה אמר ליה רב ספרא לאביי מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיה כרבי יהודה דאמר סמין במינו לא במיל מאי איריא כי נתן מעם אפילו כי לא נתן מעם נמי אמר ליה הכא במאי עסקינן בשקדם וסלקו רבא אמר

אפילו

בריה שאני. ואפילו באלף לא בטיל וכן חתיכה הראויה להתכבד

(דף נה. ש) ודבר שאינו לא בריה ולא חתיכה הראויה להתכבד בטל

לא בטלה כדאמר הכא והיכא דפירש חד מינייהו נמי אסור

ברוב ואפילו איסור מדרבנן ליכא

כדמשמע הכא ומיהו שמא לחד גברא

סיה אסור: **שאני** חתיבה הואיל

וראויה להתכבד. וא״ת אם כן אמאי

אמר בפרק הערל (יבמות פא:) דחתיכה

של חטאת טמאה (א) במאה של

חטאות טהורות תעלה וכי תימא

שאני חתיכה דנבלה דראויה להתכבד

לפני אורחין עובדי כוכבי׳ אבל של חטאת

טמאה אסור בהנאה כן דהא חתיכת

בשר בחלב תון בפרק בתרא דמסכת

ע"ו (דף עד.) דלא בטלה אע"ג דאסור

בהנאה כדקאמר התם ויש לומר דכל

דבר הראוי להחכבד את היה מחבטל

חשיב ולא בטיל אבל בהערל (יבמות פא:)

אפילו תתבטל בחטאות טהורות התם

אינה ראויה אלא לכהנים ולא חשיבא

דכהנים אין מחזיקין טובה זה לזה

שכולן שוין דלכל בני אהרן תהיה

איש כאחיו כתיב (ויקרא ז) אבל של

חטאת בשל חולין קאמר התם דלא

תעלה וא"ת דמשמע הכא דחתיכת

נבלה לא בטלה ובפרק בתרא דמסכת

ע"ו (דף עד.) משמע דבטלה דפריך

שדרכו לימנות שנינו כלומר דלא בטל שם איסורין בנפל בהיתיר ונתערבו כיון שאין מכירו לפיכך כולן אסורין. אלא למ״ד את שדרכו לימנות שנינו דבר החשוב כגון ביצה טמאה וכגון טומאת אוכלין ונתערבו עם טהורין לא בטלי וכולן אסורין אבל חתיכה של נבלה דאין דרכה לימנות בטלה מאי איכא שאני הואיל וראויה כו' כלומר הואיל וראויה דדרר חשור הוא: וצרירא דאי אשמעינן גיד. כלומר דלא בטיל: למה לי נותן . טעם כלומר הכי סבר טעם כלונו הכי טבו רב דאמר אפילו לא נותן טעם אלא בחתיכה אחת חתיכה עצמה ועשת עסיק׳ ואי בשאין מכירו למה נותן טעם אפילו לא נתן טעם נמי האמרינן . כולן אסורות: הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו כלומר רב דאמר בנותן טעם לא אמר . בשאין מכירו דאי בשאין בשאין מכירו זאי בשאין מכירו אפילו לא נתן טעם נמי אלא הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו לפי׳ אינו אסור עד שיתן טעם בחתיכה י ואותה חתיכה אוסרת שאר

נתנה טעם בראשונה הרי זו חוזרת ואוסרתן ואי לאו במאי מיתסרי - האי תנא מאי קא חשיב אי דבר שבמנין קא חשיב ליתני נמי חתיכת ואשמועינו דחתיכה עלמה נעשת נבלה לאסור חברותיה בפליטתה: נבלה ואי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי חמץ בפסח ומשני דתרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה ומפרש נמי התם דהרי אחילו אלו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולאו איסורי הנאה אי נמי איסורי הנאה ולאו דבר שבמנין וי"ל דהחם לא קאמר אלא דלא איירי בהו תנא דמתניתין דהתם ולאו משום דסבר דבטלי והא דקאמר למעוטי היינו למעוטי דלא חשיב להו וכה"ג יש בריש פ"ק דבבא קמא (דף ה:) דמנינא דמתניחין למעוטי דרבי חייא ודרבי חייא למעוטי דרבי אושעיא ולא משום דפליגי אבל קשה דכי פריך התם וליתני נתי חתיכת נגלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין כדמשני המם אהא דפריך התם וליתני נתי אגוזי פרך ורמוני באדן ומשני הא תנא התם הראוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך התם וליתני נמי חתיכת נבלה ואי משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חתיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחתיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא מנא מרחי אית ליה מ ולפירוש זה לריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בעל לההוא מנא ולכך לא נקע אלא חתיכת בשר בחלב ופליג אתנא דהכאש: התיבה עשת נבלה. פי בקונטרס שנתבשלה תחילה עמה קודם שנתן שאר חתיכות בקדרה ולא היה בזו ששים באיסור ונתנה הגבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה חתיכה זו שקבלה טעם הגבלה חתיכה עצמה נעשת גבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גם הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הגבלה ובסמוך משמע דמבטלינן לחתיכות ע"י רוטב דהוי שאינו מינו והלא רוטב עלמו נאסר מתחלה ונעשת נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו ויצטרך שיהא ששים בחתיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמיירי כגון שיש חתיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחתיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשת חתיכת היתר נבלה לפי שבולעת טעם נבלה דאין ^שבהן ששים לבטל הטעם ואחרי כן כשמנער הקדרה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה: בשקדם וסדקו. את האיסור וא״ת למה לי שחתיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם נמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר״ת דנהי דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ״מ לא אמרינן שמעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עצמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפרים היה אומר מחוך כך דאפילו כי נחנה בה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שינטרך ששים כנגד כל החתיכה אלא כנגד האיסור הבלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחחיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא בעין ואוסרת כל החחיכות במשהו אבל כי לא נתנה הנבלה טעם בה לא היתה אוסרת החתיכות מפני שהם מינה שהרי אין לריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחתיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא בעין ולא אסר אלא חתיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חתיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קח.) דחחיכה עלמה נעשת נבלה ולריך ששים כנגד כל החחיכה ולא סגי בביטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד באפיה נפשיה שרי וכי איתנהו בהדי הדדי אסור הלכך הבשר עלמו נעשה איסור ולוקה אם אכל חלי זית מבשר וחלי זית מחלב ולכך אריך ברוטב ששים לבטל כל החתיכה שנפלה עליה טיפת חלב אבל חתיכת היתר שבלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין בירך אלה ששים לבטל האיסור שנבלע בחתיכה ואין לריך שיעור ששים של אותה חתיכה וקשה לפירושו לרבה דמשני אפילו תימא לא קדם וסלקו מאי מהני ליה חמיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשת נבלה והלא לעולם אין צריך ס׳ ברוטב אלא כדי לבטל חמיכה של נצלה לבדה ולא בעינן ששים לבטל שתי חתיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנחמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנבלע טעמו בחתיכה של היתר והשתא לפי שנתנה טעם בשל היתר לריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אבל לא נתנה בה טעם אין לריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאתא לפלוגי אררבה בר בר חנה לא היה לריך רב לומר אלא חתיכה של נבלה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה אלא אגב אורחיה אשמועינן דדוקא נחנה בה טעם נבלה אבל לא נחנה בה טעם נבלה לא ורבינו אפרים עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף נה.) ההוא כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חתיכות של בשר רותה ולא אמר שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפל עליה כזית חלב ותאסור שאר חתיכות שאין בהן ששים כנגד כולה לפי שבאותה חתיכה עלמה לא היה בה כדי לבעל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשנו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כדמשמע הכא ובכל דוכמא אין ראיה משם דממה נפשך אם אין חלב מפעפע מחחיכה לחחיכה כמו שפירשנו לעיל א״כ אין אסור אלא החתיכה שנפלה עליה החלב והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחתיכה לחתיכה א״כ בדין הוא שכל החתיכות מסייעות לבטל ולא אמרינן שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפלה עליה חלב מאחר שסופו להתפשט בכל החתיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על החיכת בשר דאם אין נ"ט מותר אע"פ שקודם שתתפשט הטפה נ"ט במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החתיכה מיהו לפי מה שפי׳ לעילי) בשם הרב רבי אלעזר ממי״ן דבחצי חתיכה אין שייך לומר שתעשה נבילה אין ראיה משם ואין ראיה לרבינו אפרים מהא דאמר (מרומות פ״ה משנה ו) כי אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה הכל מרומה דיש לחלק בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכח ע"ז (דף עג:) יין נסך שנפל לבור